

Читання

Розділ 3. Із Джерел народної мудрості

Сьогодні

Урок
№31

Всім.rptx
Нова українська школа

Народна легенда. «Походження назви Переяслав» (легенда)

Розділ 3. Із Джерел народної мудрості

Сьогодні

Урок
№31

Всім.pptx
Нова українська школа

Мета: ознайомити учнів з із жанровими особливостями легенди; навчати аналізувати прочитані твори; аналізувати дії головних героїв; формувати вміння правильно виразно читати; розвивати уяву, фантазію учнів; виховувати повагу і любов до усної народної творчості.

Доброго ранку, сонце і вітер!
Доброго ранку, ліси і поля!
Доброго ранку, плането Земля!
А всім присутнім
Зичимо здоров'я і добра!
А тепер до роботи
Братисьь пора!

**«Як запросимо
тишу в клас»**
- Прикладіть
вказівний палець
до губ и скажіть:
«Тш-ш-ш...».

«Понюхайте квітку»

- ❖ Уявіть, що перед вами запашна квітка. Видихніть і зробіть глибокий вдих - неначе ви нюхаєте запашну квітку на лузі.

**«Тепло
долоньок»**
- Потріть свої
долоньки і відчуй
тепло. Подаруй
усмішку та тепло
своїх долоньок
одне одному.

Ко-ко-ко, ко-ко-ко —
Вип'єм тепле молоко.
Ок-ок-ок, ок-ок-ок —
На піску малий жучок.

Чорногузик через річку
У червоних черевичках

Чимчикує чимдуж в брід -
Чапля кличе на обід.

З давніх-давен дійшли до нас складені народом твори, у яких відображалось його життя, ставлення до природи, праці, людей. Сьогодні ми познайомимось з ще одним жанром усної народної творчості – легендою.

Легенда - жанр фольклору і літератури, оповідь міфологічного чи історико-героїчного змісту. В легенді реальні події змішані з вигаданими.

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда.
Читання тексту вчителем.

ПОХОДЖЕННЯ НАЗВИ ПЕРЕЯСЛАВ

Легенда

Пішов Володимир на хорватів*. Коли ж він повернувся з війни хорватської, печеніги прийшли тим боком Дніпра від Сули. Володимир пішов навпроти них і зустрів їх на Трубежі* коло броду, де тепер Переяслав. І став Володимир на

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

тій, і не наважувались ні він на ту сторону, ні вони на цю сторону.

І під'їхав князь печенізький до ріки, і покликав Володимира, і сказав йому:

— Випусти ти свого мужа*, а я свого, хай поборються. І якщо твій муж ударить об землю моїм, то не воюємо три роки; а якщо ж наш муж ударить, то воюємо три роки.

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

І розійшлися в різні сторони.

Володимир же, вернувшись у стан* свій, послав по табору глашатая* зі словами:

— Чи нема такого мужа, який би взявся боротися з печеніжином?

Не знайшлося ніде.

На ранок приїхали печеніги і свого мужа привели, а в наших не було. І почав

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

тужити Володимир, звертаючись до всіх воїнів, і прийшов один старий муж до князя і сказав йому:

— Княже! Є в мене один менший син дома, бо з чотирма я вийшов, а він дома залишився. У нього з дитинства не було такого, щоб хтось ударив ним. Одного ж разу, як я сварив його, а він м'яв шкуру, то розгнівався на мене і роздер шкуру

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

руками.

Князь же, це почувши, зрадів і послав за ним, і привели його до князя, і князь розповів йому все. Він же сказав:

— Княже, не знаю, чи здолаю його, спробуй-но мене: чи нема бика великого і сильного?

І знайшли бика великого й сильного, і

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

велів він роздражнювати бика; поклав на нього залізо гаряче і пустив бика. І побіг бик мимо нього, і схопив він бика рукою за бік, і вирвав стільки шкури з м'ясом, скільки його рука захопила. І сказав йому Володимир:
— Можеш з ним боротися!

* * *

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

А на завтра прийшли печеніги, стали кликати:
— Чи є муж? Наш уже готовий!
Володимир же наказав тієї ночі воїнам одягти зброю, і зійшлися обидва стани. Випустили печеніги свого мужа: був-бо він дуже превеликий і страшний. І виступив муж Володимира. Поглянув на нього печеніжин і засміявся, бо був він

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

середнього зросту. І розмірявши відстань між обома військами, пустили їх один до одного. Схопилися вони і стали міцно держати один одного, і здавив наш печеніжина руками до смерті, і вдарив ним об землю. І вигукнули руси, а печеніги побігли, і Русь погнала за ними, рубаючи їх, і прогнала їх.

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

* * *

Володимир же на radoщах заклав
город на броду, тому і назвав його
Переяслав, бо ж перейняв славу юнак той.
Володимир великими мужами зробив* і
його, і батька його. І повернувся
Володимир у Київ з перемогою та славою
великою.

Сьогодні

Vсім.pptx
Нова українська школа

Фізкультхвилинка.

VIDEO

Хорвати - народ, який здавна
жив і живе в Європі.

Трубіж – річка на Київщині.

Муж – тут: сильний воїн.

Стани - тут: війська.
Глашатай – той, хто голосно
оповіщав волю князя.
Великими мужами зробив – тут:
добре їх відзначив, нагородив
чимось.

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

хорва́тів
пече́ніги
глаша́тая
роздра́жнювати
превели́кий
пече́ніжина
хорватсько́ї

пече́нізький
пече́ніжином
розгні́вався
розде́р
здола́ю
зійшли́ся
розмі́рявши

- ❖ Розкажи, якій події присвячено легенду.
- ❖ Знайди, яким зображено зовнішність печеніжина, а яким — руського воїна.
- ❖ Як утворилася назва міста Переяслав?
- ❖ Придумай заголовки до кожної частини.
Підготуй стислий переказ легенди.

❖ Підготуйтеся стисло переказати легенду за складеним планом.

ПОХОДЖЕННЯ НАЗВИ ПЕРЕЯСЛАВ

План

1. Володимир і князь печенізький домовилися про двобій.
2. Пошуки мужа, який би вийшов боротися з печенігом.
3. Бій та перемога парубка.
4. Володимир заклав город на честь слави, яку перейняв юнак.

Чи знаєш ти, що місто
Переяслав на Київщині
називають «містом музеїв»? Їх
тут близько 30! За допомогою
інтернету, енциклопедій і
розповідей дорослих дізнайся
про них більше.

**Підручник с.53-55.
Прочитай казку.
Підготуйся стисло
переказати казку за
складеним планом.**

Не забувайте, будь ласка, надсилати виконані завдання для перевірки вчителів на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN. Робіть це систематично.

